

Plodiny není čím chránit před škůdci, plísněmi nebo pleveli. Agrární komora ČR vyzvala ministra zemědělství, aby řešil evropské zákazy přípravků

14.7.2025 - | Akademie věd České republiky

Několik vln dubnových mrazů v letošním roce oslabilo obiloviny, a především olejniny, jejichž vegetační vývoj už předtím urychlil brzký příchod jara. V některých oblastech dokonce muselo dojít k zaorávkám a obiloviny a olejniny nahradila například kukuřice. Olejniny jako řepka, které „přežily“, dále oslabuje vedle nedostatku vody v půdě také blýskáček řepkový, protože přípravky, které proti tomuto škůdci ještě loni fungovaly, letos nezabírají. Důvodem je, že Evropská unie nyní dovoluje v praxi použít pouze dva insekticidy z původních čtyř, na které škůdci navíc postupně získávají odolnost. Projevuje se to také v oficiálních statistikách, během posledních několika let došlo k poklesu spotřeby insekticidů o 75 procent.

Podobným problémům čelí i pěstitelé dalších plodin a na nemožnost účinně chránit a pečovat o zemědělské plodiny si stěžují zemědělci po celé Evropě. Podle databáze EU je z původního počtu 1465 přípravků zakázáno používat celkem 974. Dalších 68 přípravků je ve schvalovacím řízení, tedy v praxi jich je možné využít pouze 423. Současně je třeba říct, že vývoj a následná registrace nového přípravku trvá 8 až 12 let a stojí kolem 100 milionů eur i více.

„Současný systém povolování účinných látek v Evropské unii neodpovídá požadavkům na zabezpečení produkce potravin v Evropě a platí to i pro Česko. Dochází k útlumu pěstování náročnějších plodin, jako jsou ovoce nebo zelenina, a místo toho se pěstují ve větší míře takzvané snazší plodiny typu pšenice. To ostatně vidíme i na vývoji osevních či osázených ploch v Česku. Nemůžeme zcela vylučovat ze systému látky, které nemají plnohodnotnou náhradu, pokud neexistuje průkazný a závažný vliv na lidské zdraví, což se v současnosti děje. Pokud v tom budeme pokračovat, nebude možné se současnými nástroji, které mají zemědělci k dispozici, v horizontu dalších deseti až dvaceti zabezpečit cenově dostupnou produkci potravin v Evropě,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Realita je taková, že v praxi sice dochází ke snižování spotřeby přípravků na ochranu a ošetřování rostlin, ale za jakou cenu. Kvůli zákazům získávají škůdci, plevele nebo plísně postupně rezistenci na ty zbývající povolené látky, a je proto nezbytné postřiky opakovat častěji. Řádově to bylo v minulosti dvakrát až třikrát za sezonu, zatímco dnes je to až osmkrát. Zároveň to obnáší zvýšení nákladů na produkci, protože tím rostou náklady na pohonné hmoty, pracovníky a jejich mzdu, dochází k dřívejšímu opotřebení strojů a podobně.

Agrární komora ČR proto vytvořila společně s dalšími profesními pěstitelskými svazy analýzu, jaké přípravky péče o rostliny mohou nyní zemědělci využít, a dala ji k dispozici ministrovi zemědělství Markovi Výborného. Zároveň ho požádala, aby se problémem zabýval na evropské úrovni. Příležitostí je například jednání Rady pro zemědělství a rybolov AGRIFISH 14. července. Analýza je interním dokumentem, který dostali k využití také členové Agrární komory ČR.

„Současná situace povede k tomu, že bude postupně docházet k útlumu domácí produkce potravin.

*Když ji budeme kompenzovat zvýšením dovozů potravin ze třetích zemí, kde nemají tak přísné standardy jako my a děje se to, jen tím dál podpoříme nešetrné způsoby zemědělského hospodaření v těchto zemích například v Jižní Americe nebo Africe. Bude to mít následky i pro evropské spotřebitele, kteří budou vystaveni větší cenové nestabilitě potravin a také potenciálnímu riziku zdravotních následků po jejich konzumaci,” dodává **prezident Agrární komory ČR Doležal**.*

Kontakt pro média:

Agrární komora České republiky
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel.: 721 306 431

Agrární komora České republiky sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhajuje oprávněné zájmy svých členů už třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují 1,4 milionu hektarů zemědělské půdy. AK ČR má zhruba tři tisíce členů, což zahrnuje kolem osmi set soukromě hospodařících rolníků, a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR. Je také součástí mezinárodních organizací COPA-COGECA, ELO a Farm Europe a účastní se pravidelných jednání zemědělských nevládních organizací Visegrádské skupiny.

<https://www.akcr.cz/txt/plodiny-neni-cim-chranit-pred-skudci-plisnemi-nebo-pleveli-agrarni-komora-cr-vyzvala-ministra-zemedelstvi-aby-resil-evropske-zakazy-pripravku>